

Szappan

A szappan kémiaiilag zsírsavaknak, fémekkel alkotott vízben oldódó sója. A kereskedelmi forgalomban lévő szappanok a kémiai értelemben vett szappan és különböző adalékanyagok együttese.

A gyártás anyagai:

1) Alapanyagok

a) Elszappanosít ható anyagok

- Állati eredetű zsiradékok → a zsírlap nagy része pl. marhafaggyú, ipari sertészsír, csontzsír, tengeri halak zsírja
- Növényi olajok → ez az értékes komponens
pl. pálmamag olaj, szójaolaj, napraforgóolaj, kókuszszír
- Zsírpotló anyagok: mesterségesen előállított zsírsavak, fenyőgyanta stb.

b) Elszappanosító anyagok:

A zsiradékok megbontását és só kialakulását segítő lúgos kémhatású Na, K vegyületek.

2) Segédanyagok (kisózó anyagok): NaCl, KCl

3) Adalékanyagok: → pipereszappanokban

- Illatanyagok
 - természetesek: - növényiek pl. rózsaszínű, gyógynövények
 - mesterségesek (erősek, de illatuk nem olyan finom, tiszta)
- Hab- és illatstabilizátor
- Színezőanyagok
- Zsírozó és bőrnugtató
- Fertőtlenítő, dezodoráló anyagok
- Különleges adalékanyagok
pl.:
lanolin (bőrpuhító, bőrtápláló)
kamilla (gyulladáscsökkentő, fertőtlenítő)

A szappanok legfontosabb tulajdonságai

1. Vízben jól oldódik, oldata enyhén lúgos kémhatású
2. Kiváló zsíroltó hatású → jól tisztít
E két tulajdonsággal magyarázható, hogy szárítja a bőrt
3. Érzékeny a kemény vízre, habzókéességét csökkenti

A szappan minőségét meghatározó tényezők

1. Érzékszervi tulajdonságok: illat (erőssége és tartóssága is fontos), szín, alak, felület
2. Kémiai összetétel
 - összes zsírsavtartalom → magasnak kell lennie
 - el nem szappanosított zsiradéktartalom (alacsony a jó)
 - szabad lúgtartalom, minimális lehet

Minőségromtó tényezők: avasodás, penészedés, repedezettség, szaghibák → ezek, forgalomból kizáró okok

A szappanok csomagolása

- Merevítő karton + lakkozott felületű borítékos csomagolás
- Zsírálló papír + lakkozott kartondoboz
- Díszcsomagolás
- Folyékony szappanoknál adagolóval ellátott műanyag flakon (Utántöltésük is lehetséges → műanyag zacskó)

- Terjednek a csoportcsomagolások is

A szappanok választéka

- 1) **Pipere – vagy mosdószappanok:** testápolási, higiéniai célokra általánosan tusfürdők megjelenésével valamelyest csökkent. Jó minőségű, és alaposan tisztított zsíralapjuk már 5 – 15% növényi olajat is tartalmaz.
 - a) **Parfümszappanok:** kiváló habzó, és illatmegkötő képességűek, jól tisztítanak. Színük összhangban van az illatukkal. Jelentősek a termékcsaládok. Pl.: Palmolive, Fa, stb...
A Dove szappanok hidratálókrémeket is tartalmaznak.
 - b) **Márkás szappanok:** Illatanyaguk kevesebb, és nem olyan intenzív. Ezeket a fogyasztói szokások miatt hagyományos csomagolásba csomagolják. Idősebb emberek keresik ezeket. Olcsóbbak Pl.: kék-vörös, Ólewendula
 - c) **Különleges hatóanyagot is tartalmazó szappanok:**
Bőrpuhító, bőrtápláló, gyulladásgátló, dezodoráló anyagokat tartalmazó termékek.
pl.:
 - lanolinos babaszappan
 - kamillás szappanÚjabb termékek a fertőtlenítő, úgynevezett antibakteriális hatású szappanok. Lifeloy, Sofeguard. (mindennapos használatukat bőrgyógyászok nem javasolják.)
 - d) **Glicerinszappanok:** Áttetszőek. Kisőzés nélkül készülnek, így a glicerin a szappanban marad. Alacsonyabb zsírsavtartalmúak, lágy habúak, bőrpuhítóak és bőrtáplálóak, de drágák, gyorsan fogynak, így gazdaságtalanok. Erősen színezettek, így irritációt is okozhatnak.
 - e) **Folyékony szappanok:** Szintén kisőzés nélkül készülnek, glicerint tartalmaznak.
 - f) **Szintetikus alapú szappanok:**
 - ezek is folyékonyak
 - mesterséges tenzideket tartalmaznak
 - enyhén savas kémhatásúak, ez a bőr számára kedvező
 - alaposan tisztítanakA két utóbbi csoport tagjai higiénikusabbak, közintézményben előnyösebben alkalmazhatóak, bár a háztartásokban is növekszik a felhasználásuk.
 - g) **Újabb termékek:**
 - bőrradírtartásúak: napi használatra nem javasolt
 - csak növényi zsíradékokból készültek, gyümölcsdarabokat, mézet tartalmaznak pl.: Lush
- 2) **Mosószappanok:** Nagyjából faggyúból készülő termékek. Forgalmuk csökkenését a szintetikus mosószerek megjelenése, a jellemzően nyers szappanszag, a kevésbé tetszetős szín, és forma, és az erősebb lúgos kémhatás indokolja. Ma elsősorban folteltávolításra használják. Pl.: Vanish
- 3) **Borotvaszappanok:** A szőrzet puhítására, lazítására szolgáló, jól habzó, illatosított készítmények. Ma már korszerűbb termékekkel helyettesítik: habokkal, krémekkel, zselékkel.

A szappanok tárolása: Száraz, közvetlen napfénytől, és sugártó hőtől védett helyen, idegen szagot árasztó termékektől elkülönülve kell, hogy történjen.